

Επιπλέον το ΠΕΑ έχει επίγνωση του γεγονότος ότι στο άμεσο μέλλον θα αποκτήσουν προτεραιότητα τα θέματα που συνδέονται για παράδειγμα με την ένταξη των νέων κρατών, την αναθεώρηση των Συνθηκών, τη δέσμευση για μια πιο δυναμική Ευρώπη στον κόσμο (Λισσαβόνα 2000), την επικουρικότητα και την απλούστευση, την ασφάλεια των τροφίμων.

Για όλα αυτά τα θέματα, καθώς και για άλλα μεγάλης σημασίας, το ΠΕΑ έχει ήδη προωθήσει δικά του έγγραφα προβληματισμού στα οποία παραπέμπει για τις σχετικές αναλύσεις.

Βρυξέλλες, 14 Μαΐου 2003.

8. Παραρτήματα

Σε παράρτημα ακολουθούν:

- Οι γνωμοδοτήσεις του ΠΕΑ που καταρτίστηκαν από τον Οκτώβριο 2000 έως το Σεπτέμβριο 2002.
- Οι ακροάσεις και οι διασκέψεις που οργανώθηκαν από το ΠΕΑ από τον Οκτώβριο 2000 έως το Σεπτέμβριο 2002.
- Η έκθεση PRISM της 1ης Δεκεμβρίου 2002.

Ο Πρόεδρος

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής
Επιτροπής

Roger BRIESCH

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την «Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 40/94 σχετικά με το κοινοτικό σήμα»

(COM(2002) 767 τελικό — 2002/0308 (CNS))

(2003/C 208/02)

Στις 17 Ιανουαρίου 2003, και σύμφωνα με το άρθρο 262 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την ανωτέρω πρόταση.

Το ειδικευμένο τμήμα «Ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 4 Απριλίου 2003, με βάση εισηγητική έκθεση της κας Sanchez Miguel.

Κατά την 399η σύνοδο ολομέλειας της 14ης και 15ης Μαΐου 2003 (συνεδρίαση της 14ης Μαΐου), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε ομόφωνα την παρούσα γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Το κοινοτικό σήμα, ως ενιαίο σύστημα προστασίας στην ευρωπαϊκή αγορά, σήμανε νομικά μια μεγάλη πρόοδο σε σύγκριση με τα εθνικά σήματα, έτσι ώστε όχι μόνο απλουστεύτηκαν τα συστήματα απόκτησης του δικαιώματος αποκλειστικότητας επί των διακριτικών σημείων των προϊόντων και υπηρεσιών, αλλά επίσης διευρύνθηκε ο θετικός του αντίκτυπος για την αγορά και για τους καταναλωτές και χρήστες.

1.2. Το κοινοτικό σήμα είχε πολύ σημαντική επίδραση στην επίτευξη της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς. Η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων ευνοήθηκε από τον προσδιορισμό της ταυτότητας των κοινοτικών προϊόντων και υπηρεσιών. Η τήρηση των ευρωπαϊκών ρυθμιστικών κανόνων ασφαλείας προώθησε την

εμπιστοσύνη των καταναλωτών και χρηστών σε συγκεκριμένα σήματα, παρότι όχι πάντοτε με τα ίδια αποτελέσματα. Πιστεύουμε, ωστόσο, ότι οι δύο αυτές πτυχές, το δικαίωμα αποκλειστικότητας του δικαιούχου του σήματος και ο προσδιορισμός της ταυτότητας προϊόντων και υπηρεσιών, επιτυγχάνονται κατά τρόπο θετικό με το κοινοτικό σήμα.

1.3. Η Επιτροπή, μαζί με το Γραφείο Εναρμόνισης στα πλαίσια της Εσωτερικής Αγοράς (ΟΗΜΙ), παρακολούθησαν την εξέλιξη και τον αντίκτυπο του κοινοτικού σήματος, προκειμένου να μπορέσουν να διορθωθούν ενδεχόμενες καταστάσεις ή επιδράσεις που επιδέχονται βελτίωση, από την άποψη της επίτευξης καλύτερων αποτελεσμάτων. Για το σκοπό αυτό, πραγματοποίησαν πλήθος διαβουλεύσεων με τα κράτη μέλη, καθώς και με τις ενδιαφερόμενες οργανώσεις.

1.4. Το αποτέλεσμα της παρακολούθησης αυτής είναι η παρούσα πρόταση τροποποίησης του Κανονισμού αριθ. 40/94⁽¹⁾, με την οποία επιχειρείται, αφενός, η βελτίωση της λειτουργίας του ΟΗΜΙ και, αφετέρου, η προσαρμογή του συστήματος στις συνέπειες που ενδέχεται να επιφέρει η προσχώρηση νέων χωρών με διαφορετικά νομικά καθεστώτα.

2. Περιεχόμενο της πρότασης

2.1. Η προτεινόμενη τροποποίηση έχει κυρίως διαδικαστικό χαρακτήρα. Επιχειρείται η άρση των μειονεκτημάτων που εντοπίστηκαν τα οποία περιορίζουν την αποδοτικότητα των οργάνων που προέβλεπε ο Κανονισμός 40/94, καθώς και η διευθέτηση των τυπικών ζητημάτων που συνδέονται με τους αιτούντες κοινοτικό σήμα. Περιλαμβάνει, εντούτοις, και άλλες τροποποιήσεις, οι οποίες έχουν επίδραση επί της αναγνώρισης και προστασίας του διακριτικού αυτού σημείου. Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο να λαμβάνονται υπόψη στο σύνολό τους τα ενδεχόμενα αποτελέσματα των τροποποιήσεων αυτών.

2.2. Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις διαδικαστικού χαρακτήρα μπορούν να χωριστούν σε τρεις κατηγορίες:

2.2.1. Τροποποιήσεις που αφορούν την Καταχώριση του κοινοτικού σήματος και αναφέρονται κυρίως σε ζητήματα σχετικά με την ανάπτυξη της διαδικασίας αποδοχής ή μη ενός διακριτικού σημείου ως κοινοτικού σήματος. Μεταξύ αυτών διακρίνουμε τις εξής:

- Απόλυτοι λόγοι απαραδέκτου
- Σχετικοί λόγοι απαραδέκτου
- Κατάθεση της αίτησης
- Αναθεώρηση των αποφάσεων *ex parte* και *inter partes*
- Ανάκληση απόφασης
- Κατανομή των εξόδων
- Συνέχιση της διαδικασίας
- Αίτηση μετατροπής
- Άσκηση ανταγωγής

2.2.1.1. Κρίνουμε σκόπιμο να επισημάνουμε ότι, μεταξύ των διαδικαστικών τροποποιήσεων, περιλαμβάνονται και δύο οι συνέπειες των οποίων υπερβαίνουν τη διαδικασία καταχώρισης:

- Συνέπειες επί της διαδικασίας αφερεγγυότητας του δικαιούχου του κοινοτικού σήματος, η οποία προσαρμόζεται προς τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1346/2000⁽²⁾.

- Διάρθρωση της αίτησης καταχώρισης και της καταχώρισης, μέσω της ενσωμάτωσης δύο νέων άρθρων που απλουστεύουν και διευκολύνουν τη διάρθρωση του κοινοτικού σήματος, προκειμένου να χρησιμοποιείται ως διακριτικό σημείο για περισσότερα του ενός προϊόντα ή υπηρεσίες.

2.2.2. Τροποποιήσεις που αφορούν τα τμήματα προσφυγών, και επιχειρούν να βελτιώσουν τη λειτουργία τους και, κυρίως, να συντομεύσουν το χρόνο των προσφυγών. Μεταξύ των μέτρων αυτών περιλαμβάνονται:

- Διορισμός των μελών των τμημάτων προσφυγών από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΟΗΜΙ
- Ανάλυση της προεδρίας της υπηρεσίας προσφυγών από τον πρόεδρο των τμημάτων προσφυγών
- Δυνατότητα μεμονωμένης απόφασης για τις προσφυγές, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις
- Λήψη αποφάσεων από τμήμα με διευρυμένη σύνθεση.

2.2.3. Κατάργηση ορισμένων τελών το ύψος των οποίων δεν αποφέρει ουσιαστικά έσοδα στον ΟΗΜΙ ενώ επιβαρύνουν σημαντικά τη διαδικασία.

2.3. Οι άλλες τροποποιήσεις που προτείνονται αφορούν δύο σημαντικά θέματα:

2.3.1. Την πρόσβαση στο κοινοτικό σήμα, η οποία επεκτείνεται σε υπηκόους τρίτων χωρών που δεν είναι μέλη ούτε της Σύμβασης των Παρισίων ούτε του ΠΟΕ, υπό τον όρο ότι οι χώρες προέλευσής τους ενεργούν υπό όρους αμοιβαιότητας προς τα κράτη μέλη.

2.3.2. Το σύστημα έρευνας, του οποίου προβλέπεται η κατάργηση, δεδομένου ότι δεν αποφέρει στο καθεστώς του κοινοτικού σήματος καμία προστιθέμενη αξία.

3. Γενικές παρατηρήσεις

3.1. Η ΕΟΚΕ αξιολογεί θετικά το περιεχόμενο των προτεινόμενων τροποποιήσεων του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 40/94, καθώς κρίνει ότι οι στόχοι τους υπερβαίνουν μια απλή διαδικαστική αλλαγή, απαραίτητη για την προσαρμογή της διοικητικής διαδικασίας της Καταχώρισης κοινοτικού σήματος στις νέες συνθήκες της διεύρυνσης της ΕΕ. Για το λόγο αυτόν, κρίνουμε απαραίτητο να εκφέρουμε γνώμη για τα λοιπά ζητήματα, που, κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, συναπαρτίζουν το σύνολο των προτεινόμενων τροποποιήσεων.

⁽¹⁾ ΕΕ L 349 της 31.12.1994.

⁽²⁾ ΕΕ L 160 της 30.6.2000.

3.2. Δικαιούχοι του σήματος

3.2.1. Μεγαλύτερη ευελιξία

Η Επιτροπή προτείνει, για την αύξηση της ευελιξίας, την κατάργηση της αρχής της αμοιβαιότητας για τους δικαιούχους σήματος τρίτων χωρών που επιθυμούν να έχουν πρόσβαση στο κοινοτικό σήμα. Η πρόταση ευνοεί, σε γενικές γραμμές, τους δικαιούχους σήματος και τους εκπροσώπους τους, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να επικαλούνται την παλαιότητα της καταχώρισης ενός κοινοτικού σήματος, και να απαιτούν την ανάκληση αποφάσεων που στηρίζονται σε πρακτικά σφάλματα, τον καθορισμό μεγαλύτερων διαδικαστικών προθεσμιών σε συγκεκριμένες περιπτώσεις ή τη διασαφήνιση των δαπανών.

3.2.2. Ενδεχόμενες δυσχέρειες

Η ευελιξία αυτή δεν εναρμονίζεται με την ελευθερία επιλογής του δικαιούχου ενός διακριτικού σημείου. Το πρόβλημα ενδέχεται να προκύψει όταν ο δικαιούχος μιας γεωγραφικής ονομασίας ή ένδειξης ζητά την καταχώρισή της ως κοινοτικού σήματος. Δεδομένου ότι αυτό περιλαμβάνεται στους απόλυτους λόγους απαραδέκτου του άρθρου 7, αποτρέπεται το ενδεχόμενο, με εθνικά συχνά κριτήρια, να μην διαθέτουν οι επιχειρηματίες το δικαίωμα χρήσης της ονομασίας ή ένδειξης αυτής, ενώ πρόκειται στην πραγματικότητα για το διακριτικό σήμα των προϊόντων ή των υπηρεσιών τους.

3.3. Ένα θέμα που προκάλεσε αμφιβολίες όσον αφορά την ερμηνεία και διυστάμενες δικαστικές αποφάσεις σε ορισμένες περιπτώσεις είναι η φράση «το οποίο δεν έχει μόνον τοπική ισχύ» στο άρθρο 8, παράγραφος 4 του κανονισμού. Για το λόγο αυτό, συνιστάται, στο νέο νομοθετικό κείμενο, να καθορίζεται επακριβώς η έννοια «τοπική ισχύς» στο πλαίσιο αυτό.

3.4. Νόμιμοι εκπρόσωποι

3.4.1. Στην έκδοση που εκπόνησε η Επιτροπή, εξετάστηκε η λειτουργία του συστήματος εκπροσώπησης και επισημάνθηκαν τα υφιστάμενα επί του παρόντος εμπόδια για την ελεύθερη κυκλοφορία υπηρεσιών. Σύμφωνα με το δικαίωμα αυτό, πρέπει να διευκολυνθεί η πρόσβαση, σε ολόκληρη την ενιαία αγορά, στα πρόσωπα που ασκούν τη λειτουργία αυτή ενώπιον του ΟΗΜΙ. Η πρόταση προωθεί τη δυνατότητα να εκχωρείται στους πληρεξούσιους ένα διαβατήριο με βάση το οποίο δεν θα απαιτείται να έχουν τον τόπο άσκησης της δραστηριότητάς τους στο κράτος μέλος εκείνο στο οποίο έχουν λάβει πληρεξούσιο για εκπροσώπηση για υποθέσεις σημάτων, αλλά η απόκτηση του οποίου θα τους παρέχει το δικαίωμα να αναπτύσσουν δραστηριότητα σε όλα τα κράτη μέλη.

3.4.2. Παρότι απλουστεύθηκαν οι εισαγόμενες τροποποιήσεις για θέματα εκπροσώπησης, οι τελικές προϋποθέσεις θα καθοριστούν από την Επιτροπή κατά την εφαρμογή του Κανονισμού.

Για το λόγο αυτό, η ΕΟΚΕ δεν μπορεί να εκφέρει γνώμη για την πρόταση αυτήν, δεδομένου ότι δεν διαθέτει πληροφορίες σχετικά με τα κριτήρια που θα απαιτείται να πληρούνται για την πρόσβαση στην αναγνώριση ως πληρεξούσιου.

3.4.3. Οπωσδήποτε, η ΕΟΚΕ φρονεί ότι η Επιτροπή οφείλει να εξετάσει τις διάφορες δυνατότητες που παρέχονται επί του παρόντος σε ορισμένα κράτη μέλη, όπως: πραγματοποίηση εξέτασης· διοικητική έγκριση βάσει ειδικών πιστοποιητικών· εγγραφή σε κατάλογο την κατάργηση του οποίου διευκολύνουν τα κράτη μέλη. Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι, προς το παρόν, δεν υπάρχουν εναρμονισμένες προϋποθέσεις και, ως εκ τούτου, απαιτείται να λάβει θέση η Επιτροπή.

3.4.3.1. Μία δυνατότητα που παρέχεται, στο περιθώριο εκείνων που προτείνει ο κανονισμός εκτέλεσης, θα μπορούσε να είναι, όπως προτείνει η Επιτροπή, η υιοθέτηση δεοντολογικών κωδικών με τους οποίους οι πληρεξούσιοι θα μπορούν να συμμορφώνονται σε εθελοντική βάση, χωρίς αυτό να συνεπάγεται αύξηση των δαπανών ή διοικητικές δεσμεύσεις, ώστε να διευκολύνεται η εναρμονισμένη λειτουργία σε όλα τα κράτη μέλη.

3.5. Το πιο σημαντικό ζήτημα της προτεινόμενης μεταρρύθμισης, κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, είναι η κατάργηση του συστήματος έρευνας. Η σχετική αιτιολόγηση στηρίζεται, σύμφωνα με την 4η αιτιολογική σκέψη της Πρότασης Κανονισμού, στο γεγονός ότι «δεν αποφέρει στο καθεστώς του κοινοτικού σήματος πραγματική προστιθέμενη αξία αλλά μάλλον συνεπάγεται υπέρμετρα έξοδα, καθυστέρηση της διαδικασίας και άλλα προβλήματα».

3.5.1. Οι διαφορές πρακτικής μεταξύ των εθνικών συστημάτων, παράλληλα με το γεγονός ότι ορισμένες χώρες δεν συμμετέχουν, προς το παρόν, στο σύστημα έρευνας (Γερμανία, Γαλλία και Ιταλία), θα μπορούσαν να αποτελέσουν έναν από τους λόγους κατάργησής του. Οι σχέσεις του ΟΗΜΙ με τα αντίστοιχα εθνικά Γραφεία είναι περιορισμένες και τα αποτελέσματα δεν είναι πάντοτε θετικά, δεδομένου ότι δεν υπάρχει εναρμόνιση ως προς το περιεχόμενο της έρευνας.

3.5.2. Από την άλλη πλευρά, οι απαιτούμενες δαπάνες για την έκδοση της έρευνας αναμένεται ότι θα διπλασιαστούν. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς του ΟΗΜΙ, αναμένεται να ανέλθουν από 270 σε 592 EUR ανά αίτηση, μετά από τη διεύρυνση.

3.5.3. Παρά τις προαναφερόμενες παρατηρήσεις, η ΕΟΚΕ εκθέτει έναν προβληματισμό και ζητά να εξετάσει η Επιτροπή δύο σημαντικά ζητήματα:

1. Τις συνέπειες που ενδέχεται να έχει η κατάργηση του συστήματος έρευνας για τις ΜΜΕ, η υποστήριξη του σήματος των οποίων θα περιοριστεί ως προς το δικαίωμα υποβολής ένστασης.
2. Τις συνέπειες για τους καταναλωτές, δεδομένου ότι υφίσταται το ενδεχόμενο συνύπαρξης ενός κοινοτικού σήματος παράλληλα με εθνικά σήματα.

3.5.4. Τέλος, όσον αφορά την κατάργηση του συστήματος έρευνας, η ΕΟΚΕ φρονεί ότι θα έπρεπε να υιοθετηθεί μια λιγότερο δραστική λύση, όπως, για παράδειγμα, να εξεταστεί το ενδεχόμενο εθελοντικής διεξαγωγής της έρευνας, βάσει αιτήσεως του αιτούντος, ο οποίος θα αναλαμβάνει το κόστος, δεδομένου ότι η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι ασκείται διάκριση εις βάρος των ΜΜΕ, έναντι των μεγάλων ομίλων επιχειρήσεων, που μπορούν να αντεπεξέλθουν στο κόστος της ιδιωτικής διεξαγωγής έρευνας.

3.6. Μία άλλη πρόταση που ενδέχεται να οδηγήσει σε περιττές διστάμενες ερμηνείες είναι η εξής: «και εάν η διόρθωση του σφάλματος εξυπηρετεί περισσότερο το δημόσιο συμφέρον» στο άρθρο 77-Α του κανονισμού. Για το λόγο αυτό προτείνεται η διαγραφή της.

3.7. Στα άρθρα 127, §1, 128, §2 και 130, §2 του Κανονισμού, κάθε φορά που γίνεται αναφορά σε «ένα μόνο μέλος» πρέπει να προστίθενται οι λέξεις «το οποίο πρέπει να είναι νομικός». Πράγματι, ενώ ο κανονισμός εύλογα προβλέπει, όταν ένα όργανο είναι συλλογικό «ένα από τα μέλη τουλάχιστον να είναι νομικός», δεν κρίνεται λογικό, όταν οι αποφάσεις λαμβάνονται από «ένα μόνο μέλος», αυτό να μην είναι νομικός, και ειδικά στα τμήματα προσφυγών (άρθρο 130, §2).

3.8. Ένα ζήτημα που δεν εξετάζεται στα πλαίσια της Μεταρρύθμισης του Κανονισμού για το κοινοτικό σήμα είναι η σχέση του θέματος αυτού με τις Διεθνείς Συνθήκες και, ιδιαίτερα, με τη Συνθήκη της Μαδρίτης, που θα παρείχε στην ΕΕ ισότητα δικαιωμάτων σε σχέση με άλλα συνυπογράφοντα κράτη. Η προσχώρηση

της Κοινότητας, που είχε προταθεί το 1996, εξακολουθεί να παρεμποδίζεται από το Συμβούλιο. Το αποτέλεσμα είναι ότι το κοινοτικό σήμα στερείται διεθνούς προστασίας έναντι των ανταγωνιστών μας, γεγονός που μειώνει το κύρος του στη διεθνή αγορά. Επιπλέον, εάν πραγματοποιηθεί η προσχώρηση, θα χρειαστεί νέα αναθεώρηση του Κανονισμού.

3.9. Τέλος, επισημαίνεται ότι οι κυριότερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει το κοινοτικό σήμα είναι, αφενός, η διεύρυνση της εσωτερικής αγοράς σε 25 κράτη μέλη, λόγω της οποίας θα έπρεπε να εξεταστεί το ενδεχόμενο αύξησης των πόρων του ΟΗΜΙ, τόσο των ανθρώπινων όσο και των υλικών, και, αφετέρου, η χρήση των νέων τεχνολογιών, που μπορεί να εφαρμοστεί σε όλες τις κοινοτικές καταχωρίσεις, και η οποία θα διευκολύνει μεν την πρόσβαση στις πληροφορίες που αυτές περιλαμβάνουν, αλλά δεν πρέπει να παραβλέπεται και η χρήση συστημάτων προστασίας που θα εξασφαλίζουν τη νομική ασφάλεια του περιεχομένου των καταχωρίσεων.

4. Εν είδει συμπεράσματος, κρίνουμε σκόπιμο να επαναλάβουμε ότι η ευελιξία που επιδιώκει η πρόταση μεταρρύθμισης δεν πρέπει να οδηγήσει σε απώλεια της νομικής ασφάλειας που εγγυάται το κοινοτικό σήμα, ιδίως δε για τις ΜΜΕ. Για το λόγο αυτό, η ΕΟΚΕ φρονεί ότι η διαγραφή του άρθρου 39 δεν πρέπει να αιτιολογείται μόνο με βάση οικονομικές εκτιμήσεις. Επιπροσθέτως, το κοινοτικό σήμα παρέχει προστιθέμενη αξία: την αξία που πιστοποιεί ένα σύστημα παραγωγής σύμφωνο προς τους κοινοτικούς κανονισμούς και ρυθμίσεις, που αποτελούν εγγύηση ποιότητας των προϊόντων και υπηρεσιών για τους ευρωπαίους καταναλωτές.

Βρυξέλλες, 14 Μαΐου 2003.

Ο Πρόεδρος

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Οικονομικής
Επιτροπής

Roger BRIESCH